

Kursplan för

Differentiell psykologi, 15 hp

Differential Psychology, 15 credits

Denna kursplan gäller från och med höstterminen 2010.

Observera att kursplanen finns i följande versioner:

HT08 , HT09 , HT10 , HT11 , HT12 , HT13 , HT14 , HT15 , HT16 , HT19 , HT21 , HT22 , HT23

Kurskod	2PS005
Kursens benämning	Differentiell psykologi
Hp	15 hp
Utbildningsform	Högskoleutbildning, 2007 års studieordning
Huvudområde	Psykologi
Nivå	G2 - Grundnivå 2
Betygsskala	Väl godkänd, godkänd, underkänd
Kursansvarig institution	Institutionen för klinisk neurovetenskap
Beslutande organ	Programnämnden för Psykologprogrammet
Datum för fastställande	2008-05-15
Reviderad av	Programnämnd 8
Senast reviderad	2010-05-21
Kursplanen gäller från	Höstterminen 2010

Särskild behörighet

Som tillträdeskrav till högre termin gäller att student får restera med högst 15 högskolepoäng från föregående termin och inga poäng får restera från terminer som föregått denna.

Mål

Moment 1: Psykometri och statistik Efter genomgåendet moment ska studenten kunna: - beskriva och redogöra för grundläggande begrepp inom både klassisk och modern psykometrisk teori - beskriva och redogöra för statistiska metoder inom den differentiella psykologin - göra egna grundläggande psykometriska analyser och kunna utföra korrelationsbaserade statistiska beräkningar - reflektera kring egna erfarenheter av att konstruera och utvärdera psykologiskt test Moment 2: Intelligens och personlighet Efter genomgåendet moment ska studenten kunna: - definiera och redogöra för centrala teoretiska modeller inom differentialpsykologin vad gäller begreppen intelligens och personlighet samt diskutera dessa med ett kritiskt och reflekterande förhållningssätt - reflektera kring kulturella inflytanden och genusperspektiv i förhållande till intelligens och personlighet - förstå och reflektera kring praktiska användbarheten (liksom svårigheter) med psykologiska test av intelligens och personlighet när de utgör en del av psykologens arbetsredskap Moment 3: Beteendegenetik Efter genomgåendet moment ska studenten kunna: - beskriva och redogöra för grundläggande begrepp inom

beteendegenetisk teori och metod. - ge exempel på forskningsdesign och -metodik som används för att studera genetiska effekter betydelse för människans personlighet, intelligens och sårbarhet för psykopatologi. - redogöra för och kritiskt reflektera kring den relativa betydelsen av arv och miljö när det gäller skillnader mellan människors personlighet, intelligens och sårbarhet för psykopatologi. - redogöra för kognitiva avvikelser i ett beteendegenetiskt perspektiv

Innehåll

Kursen är uppdelad på följande tre moment. Moment 1: Psykometri och statistik, 6 hp (Psychometrics and statistical methods) Det första momentet på kursen ger en introduktion till psykometri och till statistik som används inom området differentiell psykologi. Först introduceras hur psykologiska fenomen kvantifieras, hur test konstrueras och hur normering används för att göra kvantifieringen tolkningsbar. Den studerande lär sig metoder utifrån både klassisk och modern testteori för att bedöma reliabilitet och validitet. Utöver grundläggande testteoretiska applikationer så introduceras också specifika metoder för att utvärdera tillförlitlighet hos diagnostiska instrument (interbedömarreliabilitet; sensitivitet och specificitet). De statistiska metoderna utgår från korrelationsstatistik (dvs. hur man analyserar samband mellan olika egenskaper hos test) och inkluderar regressionsanalys och faktoranalys. Den studerande får övning i att genomföra och tolka psykometriska analyser (item-analyser och faktoranalys). Dessutom förmedlas färdigheter i att konstruera psykologiska test och diskussioner hålls kring hur man kritiskt kan värdera dess tillförlitlighet och giltighet. Som övning får studenten träna sig i ett differentialpsykologiskt perspektiv och psykologiskt förhållningssätt genom att i grupp pröva på att konstruera ett test samt även genom att studera etablerade test och diskutera dess tillförlitlighet, tolkning, psykometri, m.m. Syftet är att illustrera den praktiska användbarheten av psykometrisk kunskap generellt inom psykologin. Moment 2: Intelligens och personlighet, 4,5 hp (Intelligence and personality) Under det andra momentet lär sig studenten inledningsvis om begreppet intelligens och tar del av teorier om människans intellektuella färdigheter och förmågor. Bland annat beskrivs G-faktorn visavi specifika intelligenser. Därefter beskrivs olika traditioner av att definiera och mäta personlighetsdrag. Bland annat beskrivs femfaktormodellen (Big 5). Evidens för modellen samt för dess prediktiva validitet diskuteras. Aktuella differentialpsykologiska perspektiv på personlighetsdrag inom andra traditioner (som social-kognitiv psykologi, humanistisk och psykoanalytisk teori) illustreras. Även kulturella inflytanden och genusperspektiv diskuteras i förhållande till individuella differenser i intelligens och personlighet. Moment 3: Beteendegenetik, 4,5 hp (Behavioral genetics) Det tredje momentet ger studenten kunskap om arvets och miljöns betydelse för skillnader mellan människor. I detta avsnitt förmedlas kunskap om beteendegenetisk teori och metod (t.ex. tvillingmetoden), samt den relativa betydelsen av arv och miljö för skillnader mellan människor vad gäller olika aspekter av intelligens, personlighet och psykopatologi. Vidare får studenten i ett beteendegenetiskt perspektiv ta del av kunskap som rör ett antal kognitiva avvikelser.

Beteendegenetik, 4.5 hp

Betygsskala: VU

Psykometri och statistik, 6.0 hp

Betygsskala: VU

Intelligens och personlighet, 4.5 hp

Betygsskala: GU

Arbetsformer

Undervisningen består av lärarledda föreläsningar och seminarier där de studerande uppmuntras till aktivt deltagande genom att diskutera och reflektera kring föreläsningarnas teman. Vidare utgörs undervisningen av laborationstillfällen som syftar till att låta studenterna öva på statistiska analyser,

konstruera egna psykologiska test, samt använda statistiska räkneövningar och analyser för att utvärdera dessa och etablerade test. Dessa övningar är tänkta att illustrera den praktiska betydelsen av kunskap om differentiell psykologi och statistik i psykologens vardagliga arbete.

Examination

Kursen examineras såväl enskilt som i grupp genom muntliga och skriftliga examinationsuppgifter. Moment 1: Psykometri och statistik Kursmomentet om psykometri och statistik utvärderas genom 1) deltagande i obligatoriska laborationer och räkneövningar 2) inlämningsuppgift med muntlig examination i grupp 3) individuell skriftlig tentamen På de obligatoriska laborationerna (examinationsuppgift 1) och den muntliga examinationen (examinationsuppgift 2) ges något av betygen Godkänd/Underkänd. Vid den skriftliga tentamen (examinationsuppgift 3) ges något av betygen Väl Godkänd, Godkänd eller Underkänd. För att få betyget Godkänd på momentet krävs minst betyget Godkänd på alla tre examinationsuppgifter. För betyget Väl godkänd på momentet krävs Väl Godkänd på den skriftliga tentamen och Godkänd på de övriga två examinationsuppgifterna. Moment 2: Intelligens och personlighet Studentens kunskaper om intelligens och personlighet utvärderas genom 1) obligatoriska diskussionsseminarier under kursens gång 2) skriftlig inlämningsuppgift På de obligatoriska diskussionsseminarierna (examinationsuppgift 1) och den skriftliga inlämningsuppgiften (examinationsuppgift 2) ges betyget Godkänd eller Underkänd. För att få betyget Godkänd på momentet krävs betyget Godkänd på båda examinationsuppgifterna. Moment 3: Beteendegenetik Studentens kunskaper om beteendegenetik utvärderas genom 1) obligatoriska diskussionsseminarier under kursens gång 2) skriftlig tentamen På de obligatoriska diskussionsseminarierna (examinationsuppgift 1) ges betyget Godkänd eller Underkänd. Vid den skriftliga tentamen (examinationsuppgift 2) ges betyget Väl godkänd, Godkänd eller Underkänd. För att få betyget Godkänd på momentet krävs minst betyget Godkänd på båda examinationsuppgifterna. För betyget Väl godkänd på momentet krävs Väl Godkänd på den skriftliga tentamen och Godkänd på de obligatoriska diskussionsseminarierna. Betyg på hel kurs För att bli godkänd på hela kursen krävs minst Godkänd på alla tre momenten. För betyget Väl Godkänd på hela kursen krävs Väl Godkänd på moment 1 och 3 samt Godkänd på moment 2. Missade obligatoriska diskussionsseminarier eller laborationer ersätts med skriftliga uppgifter. För den student som inte uppfyller kriterier för åtminstone Godkänd (G) ordnas restduggor och omtentamenstillfällen i enlighet med KIs lokala riktlinjer. Studenten kan erbjudas maximalt sex sådana examinationstillfällen per kurs för att uppnå godkänt resultat.

Övergångsbestämmelser

Övergångsreglerna följer KIs lokala riktlinjer. För kurs som upphört eller genomgått större förändringar eller där kurslitteraturen ändrats väsentligt skall det ges två ytterligare prov (exklusive ordinarie prov) på det tidigare innehållet respektive den tidigare litteraturen under en tid av ett år från den tidpunkt förändringen skedde.

Övriga föreskrifter

Vissa seminarier och övningstillfällen är obligatoriska. Kursutvärdering sker enligt KIs lokala riktlinjer. Resultat och eventuella åtgärder återförs till studenterna på kurswebb.

Litteratur och övriga läromedel

Obligatorisk litteratur

Behavioral genetics

Plomin, Robert; DeFries, John C.; McClearn, Gerald E.; McGuffin, Peter

5th ed. : New York : W. H. Freeman ; a Basingstoke : b Palgrave [distributör], 2008. - xviii, 532 p.

ISBN:978-1-4292-0577-1 (hbk.) LIBRIS-ID:10894256

Valda delar, ca 300 av 500 s.

[Sök i biblioteket](#)

Cervone, Daniel; Pervin, Lawrence A.

Personality : theory and research

10. ed. : Hoboken, NJ : Wiley, 2008 [dvs 2007]

238-245; 269-275 (totalt 15 sidor). *Sidorna delas ut för kopiering vid kursstart.*

Chamorrow-Premuzik, Tomas; Chamorro-Premuzic, Tomas.

Personality and individual differences

Malden, MA : BPS Blackwell, 2007. - xii, 195 s.

ISBN:1-4051-3009-1 (hardcover : alk. paper) LIBRIS-ID:11271622

[Sök i biblioteket](#)

Furr, R. Michael; Bacharach, Verne R.

Psychometrics : an introduction

Los Angeles : Sage Publications, c2008. - xvi, 349 p.

ISBN:978-1-4129-2760-4 (cloth) LIBRIS-ID:11227511

[Sök i biblioteket](#)

Artiklar enligt lärares anvisningar (ca 250 s.).

Rekommenderad litteratur

Repetera gärna kapitlen om intelligens (Kap. 10), personlighet (Kap. 13) samt kapitlet om psykopatologi (kap 14) i Myers D.G. Psychology 9th ed.

Borg, E; Westerlund, J

Statistik för beteendevetare

1. uppl. : Stockholm : Liber, 2006 - 456 s.

ISBN:91-47-05335-6 LIBRIS-ID:10162703

URL: <http://www2.liber.se/bilder/omslag/100/4705335o.jpg>

Kapitel 6 (korrelationer) och kapitel 14 (enkel regressionsanalys).

[Sök i biblioteket](#)

Brace, Nicola; Kemp, Richard; Snelgar, Rosemary

SPSS for psychologists : a guide to data analysis using SPSS for Windows (versions 12 and 13)

3. ed. : Basingstoke : Palgrave Macmillan, 2006 - xviii, 450 s.

ISBN:1-4039-8787-4 (hft.) LIBRIS-ID:9971180

Kapitel 6, 9, 12

[Sök i biblioteket](#)